

FRA „LØGTEN“ TIL „JERNBANEHOTELLET“

AF K. SCHIERBECK

NÆST efter Domkirken kan man fristes til at kalde Jernbanehotellet for Roskildes bedst kendte Bygning. Kommer man rejsende med Tøget, er den det første Indtryk, naar man staar paa Banegaardstrappen; og saaledes har det været i de snart 90 Aar, Banen har eksisteret.

I sin Oprindelse er Hotellet ældre end Jernbanen. Det har saaledes ikke altid baaret sit nuværende Navn, som det fik ret sent. Men af Danmarks »Jernbane-hoteller« er Roskildes sikkert det ældste, idet jo Banestrækningen København—Roskilde var den første herhjemme.

Vi maa imidlertid meget længere tilbage i Tiden for at søge de første Spirer til det nu saa statelige Jernbanehotel, og sandt at sige ligger det paa et Sted, som for et Par Aarhundreder siden hed »Møgbakken«. Denne lidet smigrende Benævnelse kom af, at Stedet tjente til Losseplads for de løse Eksistenser, der da holdt til paa det øde og skumle Hestemarked. Kun paa de store Markedsdage, hvor Prangere og Gøglere stævnedes hertil fra hele Sjælland, gik det livligt til. De omliggende Kipper og Knejper genlød da af Skrig og Skraal, Spektakler og Slagsmaal, og allerlivligst var der paa »Møgbakken«! Her, lige op ad Graabrødre Kirkegaardsmuren, stod der et Telt, oplyst af en osende Lygte ved Teltaabningen, saa at Sviregasterne kunde finde Vej — og Øllet flød i Strømme!

Senere, ca. 1730, afløstes Teltet af en permanent Bygning, og Beværtningen kom til at hedde »Løgten«, et Navn, som bevarede i godt 100 Aar. »Løgten« er

Hotel »Løven« c. 1870.

en Forgænger for Jernbanehotellet.

Det var Synd at sige, at »Løgten« havde det bedste Ry! Her drev alskens Udskud deres Uvæsen. Drik og Dobbel, Svir og Optøjer og idelige Bøder for »Nattesæde« hørte til Dagens Orden. Særlige Festdage var det for »Løgten«, naar Skafottet rejstes paa Hestemarkedet eller der blev strøget til Kagen, som havde sin Plads her. Da gik Bølgerne over alle Bredder, men iøv-

rigt havde Stadens mange Knejper og Smugkroer næppe stort at lade hverandre høre!

Der skulde gaa godt og vel et Sekel, inden »Løgten« fra at være en lille uhumsk Snask forvandlede til det solide Gæstgiversted, i hvis hyggelige Lokaler skikkelige Borgerfolk nok kunde tilbringe en gemytlig Aften ved deres Toddy uden at risikere Navn og Rygte.

I 1844 projekteredes Jernbanelinien mellem København og Roskilde. Paa den Tid ejedes »Løgten« af en Mand ved Navn NIELS LORENTZEN. Han var ikke sen til at vejre Profit, og han baade tænkte og handlede. Den gamle »Løgte« lod han nedrive og havde et nyt og efter Datidens Forhold helt respektabelt Gæstgiveri fikst og færdigt til Banens højtidelige Indvielse den 26. Juni 1847. Det blev dets første rigtig store Dag. Byen stod paa den anden Ende, og Tilstrømningen var mægtig fra Nær og Fjern. Der festedes ude som inde til Sang og Bægerklang lige til den lyse Morgen.

Men forinden havde Lorentzen omdøbt sit Gæstgiversted og erstattet det gamle — ikke just hæderkronede — »Løgten« med det mere pompøse »Løven«. I den Anledning lod han en lokal Smed forfærdige

en drabelig Løve til Opsætning paa Hjørnegavlen. Den skulde formodentlig rigtig imponere »Københavnerne«, som naturligvis nu vilde valfarte til Roskilde med det nye mærkelige Befordringsmiddel!

En anden Aarsag til Navneskiftet har sagtens været et Ønske hos Lorentzen om at stive Forretningens Anseelse af i den lokale Befolkning og hos de sindige Bønder og Proprietærer, som det kunde være rart at faa til at spænde fra i »Løven«, naar de kom agende gennem »Røde Port«! Disse honnerte Ambitioner synes at være kronet med Held, hvortil yderligere kom, at Postvognene fik for Skik at stalde op i »Løven«. Den fortrinlige Beliggenhed lige ved Banegaarden gjorde det jo nemt at omlade Posten til og fra Hovedsta-

den. Nok er det, at Lorentzen allerede trak sig tilbage i 1857 som en velhavende Mand og afhændede hele Herligheden til Brygger CHR. CHRISTENSEN, hvis Enke, ANE, førte Forretningen videre efter hans Død. Hun var en ferm og jovial Kone, der gjorde »Løven« til et hyggeligt Samlingssted for den jævne Borgerstand og de mange Markedsgæster, der betragtede det som en Selvfølge at gøre sig en glad Dag i »Løven«, hvor man altid var vis paa en god Modtagelse.

Kneb det med Plads, rejste Ane Telte paa begge Sider af den brede Vejgrøft, der dengang fandtes ud mod Banen, og her serveredes Forfriskninger til de oprømte Markedsgæster, medens Livet gik sin muntre Gang paa Hestetorvet.

I sine sidste Aar flottede Ane sig med en Etage til og en Port ud mod Torvet, men omsider fik denne straalende Periode Ende. »Løven« solgtes til Mølleforpagter CHR. NIELSEN, der drev Hotellet uændret videre, indtil han i 1878 solgte det til Manufakturhandler P. PETERSEN i København.

Denne Mand havde intet Kendskab til Gæstgiveri og overlod sin Svoger, Manufakturhandler LUDVIG AUGUST SCHEEL, Bestyrelsen af »Løven«. Scheel var en dygtig Mand, hvem hans tidligere Chef, Købmand JANUS POULSEN — den senere Domprovst og Biskop Poulsens Fader — havde testamenteret hele sin Forretning, det nuværende Vett & Wessels Udsalg. Men den 22-aarige Scheel havde ikke Interesse for Manufakturbranchen og bestyrede en Tid sin Svigerfaders Hotel »Postgaarden« i Skomagergade. Han var derfor

inde i Hoteldrift, da han fik Tilbudet om »Løven«, og havde dertil en dygtig Kone og to kvikke Døtre til Hjælp ved Madlavningen.

En af Scheels første Regeringshandling var at ændre »Løven«s Navn. Han skulde ikke have sine Børn kaldt »Løveungerne« og omdøbte Hotellet til »Postgaarden«, hvad han trygt kunde, idet det gamle »Postgaarden« længe havde ført en hensygnende Tilværelse og snart afgik ved en blid og stille Død, da alle Postvognene nu holdt ved Jernbanen.

I Scheels Tid blev det »nye Postgaarden« en Slags Hovedkvarter for Vaabenbrødrene, Forsvarsbrødrene og Landboforeningerne, som afholdt deres Møder her. Dette skyldtes for en stor Del Greve FREDERIK VILHELM DANNEMAND til Aastrup, der var meget indtaget i Fru Scheels Kødgryder, og det kan nok være, der var travlt paa Dyrskuere og Landbostævner, hvor det var en

staaende Regel, at Fællesspisningerne fandt Sted paa »Postgaarden« eller i Telt paa Hotelhavens store Græsplæne, vistnok til nogen Bekymring for Værtinden, der Gang paa Gang saa sit dejlige Grønsvær nedtrampet af brede Landmandsstøvler.

I 1886 skiftede »Postgaarden« atter Ejer. Den overtoges af den kendte Hotelejer A. W. LEIDERSDORFF, hvis Navn særlig er knyttet til Hillerød. Han udvidede Udenomsbygningerne meget, ved hvilken Lejlighed den gamle Reberbane forsvandt. I Længden blev det dog Leidersdorff for meget at drive to Hoteller, og i 1890 bortforpagtede han »Postgaarden« til sin Svigersøn MENZEL, som endnu erindres af ældre Roskildensere.

Det var paa denne Tid, Hotellet fik sit nuværende Navn Jernbanehotellet. Og maa det gamle Hotel end dele denne Benævnelse med andre, saa har de følgende Ejere L. JEPPESEN, RASMUS HANSEN, ALFRED PETERSEN og den nuværende Ejer, JOHANNES PEDERSEN, ved deres Virke skabt en særlig Anseelse om denne Virksomhed, der hører til Provinsens bedst anskrevne Hoteller.

— — —
En lang og begivenhedsrig Udvikling ligger mellem den obskure Knejpe paa »Møgbakken« og vore Dages Jernbanehotel — dengang et Sted, hvor det gjaldt Liv og Lemmer — nu et hyggeligt og festligt Paulun, hvor Byens Borgere og fredelige Turister bænkes om vel-dækkede Borde!

Inger Marie Scheel.

Ludvig August Scheel.